

DIGITÁLIS ÁLLATKERT ZOOTANODA

ZOOPEDAGÓGIAI CSOPORT

A Digitális Állatkert tanároknak készült sorozatával az állatkerti pedagógiai foglalkozásokat, tanulmányi vezetéseket is szeretnénk megidézni, amennyire lehet, pótolni. Népszerű oktatási témáinkhoz készítettünk letölthető és a digitális iskolai órákon felhasználható segédanyagokat, amelyeket elsősorban a pedagógusoknak szántunk, de a gyerekekkel otthon foglalkozó szülők is hasznát vehetik. A csomagok a tananyaghoz illeszthető ismereteket, állatainkkal kapcsolatos érdekességeket, a gyerekeknek adható feladatokat, módszertani ötleteket, valamint filmek és forrásanyagok linkjeit tartalmazzák. Az anyagok letölthetők, nyomtathatók, összefűzhetők, és a járvány elmúltával az állatkerti iskolai programok, tanulmányi órák során is jól használhatók.

- 1. MI AZ, HOGY HÁZIÁLLAT?**
- 2. A TUDATOS TENYÉSZTÉS**
- 3. HÁNYFÉLÉK A HÁZIÁLLATOK?**
- 4. MIÉRT TARTUNK TÁRSÁLLATOT?**
- 5. BIOFILIA: AZ ÉLŐVILÁG SZERETETE**
- 6. HOGY IS KEZDŐDHETETT?**
- 7. BELJAJEV RÓKÁI**
- 8. FELELŐS ÁLLATTARTÁS**
- 9. MI KELL AZ ÁLLATNAK?**
- 10. A TÜKÖR ÉS A KIRAKAT**
- 11. FELADATOK 3-4. OSZTÁLYOSOK ÉS FELSŐ TAGOZATOSOK RÉSZÉRE**
- 12. RÁADÁS: KÖKÖRC SIN,
A PATKÁNYKÖLYÖK BLOGJA 4.**

Velünk élő állatok

Egykor szinte mindenkinek természetes volt az út szélén kapirgáló tyúk, a disznóólban visító malac vagy az utakon közlekedő lovaskocsi látványa. Ma azonban még a vidéki gyerekek legtöbbször is gyakrabban lát tengerimalacot, mint tehenet, és a „háziállat” szóról a társállatok, az otthon tartott kis kedvencek jutnak eszébe, nem pedig a haszonállatok. Az állatkerteknek így az is feladatuk, hogy megismertessék látogatóikat a vadállatok mellett a háziállatokkal, s egyben útmutatást adjanak saját házi „állatkertjük” helyes gondozásához is.

A foglalkozás kapcsolódása a 2020-as NAT-ban foglalt pedagógiai célokhoz, fejlesztési területekhez.

Háziállatok, hobbiállatok, háziasítás

11. osztály: Természettudomány tantárgy (Tanulási eredmények, fejlesztési feladatok).

Témakör: Velünk élő élővilág

- Az ember közvetlen és tágabb környezetében élő állatok vizsgálata, jellegzetes csoportok és fajok megismerése.
- A lakásokban tartott társállatok életminőséggel összefüggő szerepének értékelése, a megfelelő gondozási módok és azok fontosságának megismerése.
- Társállatok, hobbiállatok testfelépítésének, élettanának és viselkedésének bemutatása.

9-10. osztály. Biológia tantárgy

Témakör: A biológiai evolúció

- Példák bemutatása: hogyan befolyásolta az ember eddig is az evolúciót (mesterséges szelekció, fajtanemesítés), ezek előnyeinek és esetleges hátrányainak értékelése.
- Önállóan gyűjtött példák bemutatása a mesterséges szelekció folyamatáról (pl. egy faj háziasítása, kutyafajták kialakítása stb.), összehasonlítása a természetes szelekció folyamatával.

7-8. osztály: Biológia tantárgy

Témakör: Az élővilág és az ember kapcsolata, fenntarthatóság

- Kritikusan vizsgálja a haszonállatok tartási módjai és a fajra jellemző igények közötti ellentmondásokat, ismeri és érti a nagyüzemi technológiák és a humánus állattartási módok közötti különbségeket.

5-6. osztály: Természettudomány

Témakör: Az állatok testfelépítése

- Ismert hazai házi vagy vadon élő állatok összehasonlítása és csoportosítása megadott szempontok alapján.
- Házi és ház körüli vagy vadon élő állatok testfelépítése és mozgásuk kapcsolatának vizsgálata.
- Házi, ház körüli vagy vadon élő gerincesek és gerinctelen állatok életciklusának vizsgálata.
- Ismeretek a háziállat választásáról, gondozásáról, neveléséről.
- Látogatás magyar állatfajtákat bemutató állatparkban.

3-4. osztály: Környezetismeret

Témakör: Megfigyelés, mérés

- Az élőlények azonos és különböző tulajdonságai, csoportosításuk szempontjai (például állatok: emlősök – madarak – halak – rovarok – kételtűek – hüllők; életmód: ragadozók – növényevők – mindenevők; élőhely: háziállatok – vadon élő állatok).
- A közvetlen környezet élettelen környezeti tényezőinek, tárgyainak, élőlényeinek (növények, állatok) mérhető tulajdonságai (hosszúság, tömeg, űrtartalom, hőmérséklet, idő), mérésük.
- Az állatok testrészeinek felismerése, megfigyelése. A testrészek szerepének megfigyelése az állat mozgásában, táplálkozásában, életmódjában.
- Az állatok állapotának, környezeti hatásokra történő változásainak megfigyelése.

Témakör: Életközösségek lakóhelyünk környezetében

- Megfigyeli és összehasonlítja hazánk természetes és mesterséges élőhelyein, életközösségeiben élő állatok jellemzőit. A megfigyelt jellemzőik alapján csoportokba rendezi azokat.
- Az állatok többféle szempontú csoportosítása: emlősök - madarak - halak - rovarok - kételtűek - hüllők; élőhely: hobbiállatok, a házban és a ház körül élő állatok, háziállatok, haszonállatok, hazai vadon élő állatok; életmód: ragadozók - növényevők - mindenevők
- Élőlények környezeti igényei, alkalmazkodása az élettelen környezeti tényezőkhöz (életmód, testfelépítés, viselkedés, búvóhely; élőhely).
- Felismeri, hogy az egyes fajok környezeti igényei eltérőek.

A témához ajánlott linkek:

<http://www.mezogazdasagimuzeum.hu/kiallitasok/a-hazi-allatok-kialakulasa-%E2%80%93-domesztikacio>

http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/Allatasszisztalt_foglalkozasV2/313_hol_trtnt_a_domesztikci.html

http://etologia.elte.hu/file/statikus/03_Emelteto_bb1c1316_Domsztikacio_2018_PP.pdf

<https://www.youtube.com/watch?v=cysPFIRcjC8>

<http://hellobb.hu/a-felelos-allattartas-het-aranyszabalya/>

Mi az, hogy háziállat?

Bármerre járunk is a világban, az ember körül mindig találkozunk állatokkal, amelyekkel megosztja tágabb vagy szűkebb életterét: udvarát, lakását, olykor még az ágyát is. Ezeket az állatokat háziállatoknak szoktuk nevezni, bár a dolog néha nem ennyire egyszerű. Nem minden állat háziállat ugyanis, amelyik bent lakik a házunkban, és vannak olyan háziállatok, amelyeknek viszont semmi keresnivalója a házban.

Nem háziállat például a házi légy, a házi egér vagy a házi patkány, sőt, még a házi rozsdafarkú sem, annak ellenére, hogy a nevükben benne van a „házi” szó. Ezek az állatok maguktól telepsznek meg az ember lakhelyén, nem mi hívtuk ide őket, és általában igyekszünk is elűzni őket, mivel többnyire kártékonyak (a házi rozsdafarkú kivétel, ezt a kis énekesmadarat szívesen látjuk, de őt sem mi választottuk lakótársul, inkább ő minket).

*Hiába születik állatkertben,
a tigris akkor sem lesz háziállat*

Az ágyi poloskával még az ágyunkat is kénytelenek vagyunk megosztani (cseppet sem önként), ennek ellenére háziállatnak távolról sem nevezhető.

*A magyar szürke bika háziállat,
pedig nem mindig szelíd*

Az lenne tehát a háziállat, amelyet mi magunk, szándékosan hozunk a házhoz? Nem feltétlenül. A befőttesüvegbe zárt béka, a kalitkában tartott tengelic, a cumisüveggel felnevelt őzgidra vagy az állatkerti tigris megint csak nem háziállat, annak ellenére, hogy az ember akaratából kényszerültek elhagyni a természetes élőhelyüket, és kerültek az ember oltalmába vagy éppen fogságába. Ezek az állatok azonban ettől még vadállatok, még akkor is, ha valamelyest megszelídülnek.

A tükörponty azért nevezhető háziállatnak, mert nem él vadon

Akkor hát a szelídségen múlik? Az a háziállat, amelyik szelíd? Ez sem feltétlenül igaz. A háziállatok zöme ugyan többé-kevésbé bizalmasan viselkedik az emberrel szemben, de egy komor bikát vagy egy harapós házőrző kutyát azért csak nagyon viszonylagosan nevezhetünk szelídnek, és vannak olyan háziállatok is, amelyek az ember gondozása és felügyelete alatt élnek ugyan az életüket, de kapcsolatuk az emberrel minimális, ha egyáltalán van, mint például a házi méhek vagy a nemesített, halastavi pontyok.

A térképen elhelyezett sziluettek segítenek megkeresni a Holnemvolt Vár területén a különféle háziállatokat.

